

Nowa wystawa archiwalna

"Okupacja na hitlerowskich afiszach" - taki tytuł nosi nowa wystawa archiwalna przygotowana z okazji obchodów 80 rocznicy wybuchu II wojny światowej. Uroczyste otwarcie odbędzie się w piątek 20 września o godz. 11.00 w Archiwum Państwowym w Siedlcach.

Serdecznie zapraszamy. Wstęp wolny.

OGŁOSZENIE BEKANNTMACHUNG

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W SIEDLCACH

ZAPRASZA NA WYSTAWĘ

OKUPACJA NA HITLEROWSKICH AFISZACH

W 80. ROCZNICĘ WYBUCHU II WOJNY ŚWIATOWEJ

OTWARCIE WYSTAWY

20 WRZEŚNIA 2019 R., GODZ. 11.00

AP W SIEDLCACH, UL. KOŚCIUSZKI 7

100 ARCHIWUM
PAŃSTWOWE

Stowarzyszenie
za Interesem
Miejscowości Siedlce

80. rocznica wybuchu II wojny światowej jest okazją do przypomnienia tragicznych czasów z lat 1939-1945. Obchody kolejnych wojennych rocznic, które rozpoczęły się 1 września i czekają nas w najbliższych latach, zdominowane zostaną zapewne podkreśleniem militarnych aspektów konfliktu, uroczystościami na polach bitew i cmentarzach wojennych, rekonstrukcjami walk i innymi przedsięwzięciami oddającymi zaślony hołd obrońcom Ojczyzny walczącym na wszystkich frontach tej najkrwawszej z wojen.

Ostatnia wojna była też jednak tragedią milionowych rzesz ludności cywilnej. Warto więc poświęcić nieco uwagi zarówno tym, których wojna pozbawiła życia, zdrowia i majątku, jak i tym, którzy wojnę przeżyli. Bo jakoś żyć było trzeba, nawet w najtrudniejszych warunkach. Jednym ze źródeł poznania wojennej rzeczywistości w naszym regionie mogą być okupacyjne afisze, przechowywane w zbiorach Archiwum Państwowego w Siedlcach. Jako że są to

obwieszczenia urzędowe, na początek nieco niejako urzędowych informacji.

Utworzone w 1939 r. Generalne Gubernatorstwo dzieliło się na cztery dystrykty: krakowski, lubelski, radomski i warszawski. W skład dystryktu warszawskiego wchodziły m. in. powiaty siedlecki i sokołowsko-węgrowski, scalony na mocy zarządzenia gubernatora dystryktu warszawskiego z dnia 20 XI 1939 r.

Władzę administracyjną w powiatach sprawowali starostowie. Stanowiska te, podobnie jak wszystkie inne funkcje kierownicze w administracji, obsadzone były przez Niemców. Starostowie skupiali w swoim ręku pełnię władzy nad powierzonym im terenem. Do ich kompetencji należały sprawy ruchu ludności, sanitarne, budowlane, wyżywienia i rozdziału wyznaczonych kontyngentów, egzekwowanie obowiązku pracy przymusowej oraz bezpieczeństwo ogólne na terenie powiatu. Starostowie mieli do swojej dyspozycji policję niemiecką (porządkową i żandarmerię), policję granatową i pomocniczą. Oprócz komórek starostw w niektórych miastach, np. w Siedlcach, Łosicach, Sokołowie Podlaskim i Węgrowie, utworzono swego rodzaju ekspozytury władz - komisariaty, na czele z komisarzami. Niezależnie od komisarzy miast zostali powołani burmistrzowie, którzy wykonywali polecenia komisarzy miasta i kierowników urzędów okupanta.

Jednym z przejawów władzy starosty było prawo wydawania zarządzeń, które były narzędziami kontroli nad podbitym terenem. Zarządzenia te podawano do wiadomości publicznej w formie afiszów i plakatów, przesyłano do burmistrzów i wójtów gmin, którzy mieli obowiązek rozplakatowania ich w odpowiedniej liczbie na swoim terenie.

Zarządzenia okupacyjne doskonale obrazują politykę władz niemieckich wobec ludności polskiej, ich stosunek do Żydów, eksploatację materialną zajętego terenu. Dlatego też stanowią bardzo cenne źródło archiwalne w badaniach regionalnych nad okresem okupacji. W powiecie sokołowsko-węgrowskim władze okupacyjne (głównie starostwie) wydały około 320 zarządzeń. Ponad jedna trzecia z nich zachowała się w zbiorach siedleckiego Archiwum Państwowego. W przypadku powiatu siedleckiego zachowało się 35 takich obwieszczeń. Dokumenty te przetrwały okres okupacji w zbiorach archiwów zakładowych urzędów gmin. W Archiwum Państwowym zostały zakonserwowane i zdigitalizowane w dużej rozdzielczości.

Prezentowane dokumenty pochodzą z zasobu Archiwum Państwowego w Siedlcach z zespołów archiwalnych:

- 718: Zbiór afiszów okupacyjnych powiatu sokołowskiego;
- 1290: Zbiór afiszów okupacyjnych powiatu siedleckiego.